

Uchwała Nr XI/58/2015
Rady Gminy Brzeżno
z dnia 02 grudnia 2015 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
dla Gminy Brzeżno na lata 2016 – 2018.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r.o samorządzie gminnym – (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015r., poz. 332 ze zm.) **Rada Gminy Brzeżno uchwala co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Brzeżno na lata 2016r. –2018 r., który stanowi załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brzeżno

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016r.

§ 4.

Uchwała podlega ogłoszeniu na terenie Gminy w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Andrzej Janas

UZASADNIENIE

do uchwały Rady Gminy w Brzeźnie w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Brzeżno na lata 2016 -2018.

Zgodnie z treścią art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.) Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinne w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny koniecznością jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnianie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska ich degradacji i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami. Ważne jest by pomoc specjalistyczna (psychologiczna, socjalna, prawna itp.) mogła być dla rodzin ubogich bezpłatna. W pierwszej kolejności rodzinna powinna mieć możliwość samodzielnego zmiernia się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowaniu w środowisku oraz stymulować aktywność własną, wyzwalać potencjał i pozwolić na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna przede wszystkim być nakierowana na wsparcie dziecka w rodzinie i w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka.

System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony także ze względu na dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój z przyszłą samodzielnością życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawą komórka społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich ich członków, a szczególności dzieci w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodzin przezwyciężających trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Załącznik do Uchwały Nr 1
do Uchwały Nr XI/58/2015
Rady Gminy Brzeżno
z dnia 2 grudnia 2015 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE BRZEŻNO
NA LATA 2016-2018**

I Wstęp

Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To właśnie w rodzinie dziecko zdobywa pierwsze doświadczenia, doznaje pierwszych odczuć emocjonalnych, przyswaja sobie wzorce i zasady współżycia. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje swoim członkom poczucie bezpieczeństwa, zadowolenia, wartości, psychicznego oparcia i także zaspokaja podstawowe potrzeby biologiczne. Niestety nie wszystkie rodziny wywiązują się ze swoich zadań względem dzieci.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długotrwałe przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy rodzinę wspierać, aby prawidłowo wypełniała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej zmierzający do przywrócenia naturalnych więzi i normalizacji życia rodzinnego.

II. Akty prawne w oparciu które będzie realizowany Program:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2015 poz. 332 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 1390),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 1286),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2012r. poz. 124 ze zm.).

III. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Brzeżno

Gmina Brzeżno położona jest w środkowej części województwa zachodniopomorskiego w Powiecie Świdwińskim.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzeżnie jest jednostką samorządu terytorialnego będącą instytucją pomocy społecznej. Według ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z art. 3 cytowanej ustawy pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Z bieżącej pracy i obserwacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeżnie wynika, że z nieprawidłowym funkcjonowaniem rodziny wiążą się takie zjawiska jak ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, przemoc, niepełnosprawność,

bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała lub ciężka choroba.

Poniżej zamieszczona tabela zawiera dane liczbowe z ostatnich dwóch lat dotyczące sytuacji życiowych na podstawie których udzielano świadczeń z pomocy społecznej.

Tabela 1: Ilość osób ubiegających się o pomoc społeczną w zależności od przyczyn udzielania takiej pomocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brzeźnie.

Przyczyny udzielania pomocy	Rok 2013		Rok 2014	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
ubóstwo	85	304	95	368
bezdomność	3	3	3	3
potrzeba ochrony macierzyństwa	28	188	20	134
w tym; wielodzietność	28	188	20	134
bezrobocie	165	643	171	671
niepełnosprawność	20	69	33	120
długotrwała lub ciężka choroba	44	139	39	114
bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	13	55	12	60
przemoc w rodzinie	3	13	1	3
alkoholizm	13	33	14	38

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdań GOPS Brzeźno

Wykazane powyżej przyczyny udzielania pomocy są ze sobą powiązane, dlatego też osoby i rodziny objęte pomocą społeczną występują jednocześnie w kilku kategoriach.

Problemem, który dotyka największą część społeczeństwa gminy Brzeźno jest bezsprzecznie bezrobocie. Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym, stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu rodzin obniża się z czym związany jest fakt rozszerzania się patologii społecznej.

Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki. Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej jego rodziny. Pogorszenie funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy i może przejawiać się problemami i kryzysem w rodzinie, z nawet doprowadzić do jej rozpadu. Pojawia się także groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji „dziedziczenia statusu osoby bezrobotnej”.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się alkoholizm i przemoc w rodzinie. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych, na środowisko rodzinne.

Obok bezrobocia trudności życiowe są generowane przez niepełnosprawność i długotrwałą chorobę, które to powodują nierzadko ograniczenia w możliwości wypełniania

swych ról społecznych, a nawet rodzinnych. Ponadto klientami pomocy społecznej są rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowywaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od alkoholu, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w wypełnianiu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemach wychowawczych w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniających się w postaci zachowań agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości. Czynniki dysfunkcyjne wpływające na rodzinę powodują umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej.

IV. Cele i działania

Celem głównym programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, tworzenie warunków sprzyjających jej prawidłowemu funkcjonowaniu oraz profilaktyka środowiska lokalnego.

Cele szczegółowe

1. Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin.

Działania:

1. Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą GOPS.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin.

Działania:

1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia.
2. Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole.
3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia.

3. Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.

Działania:

1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny.
2. Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym.
3. Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia.
4. Umożliwienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa: psycholog, prawnik, terapeuta rodzinny, logopeda.

4. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywaniu już istniejących.

Działania:

1. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną.
2. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami.
3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą.
4. Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny.
5. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców: psychologiczne, prawne, praca socjalna.

5. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych.

Działania:

1. Zabezpieczenie środków na pobyt dzieci w pieczy zastępczej.
2. Kierowanie członków rodzin do projektów systemowych.
3. Prowadzenie monitoringu dzieci w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową.
4. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach, stażach, studiach podyplomowych.

V. Spodziewane rezultaty programu:

1. Stworzenie odpowiednich warunków i możliwości wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie.
2. Wzrost i poprawa funkcjonowania rodzin oraz zmniejszenie liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
3. Wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny.
4. Umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej.
5. Rozwój współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodzin.

VI. Adresaci programu

Rodziny z terenu Gminy Brzeźno przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

VII. Partnerzy Programu

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzeźnie,
- Urząd Gminy w Brzeźnie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzeźnie,
- Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- NZOZ „Doktor” w Brzeźnie,
- Zespół Szkół Publicznych im. Kardynała Ignacego Jeża w Brzeźnie,
- Komenda Powiatowa Policji w Świdwinie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Świdwinie,
- Sąd Rejonowy w Białogardzie,
- Kuratorzy sądowi,
- Instytucje i organizacje prowadzące działania na rzecz dziecka i rodziny.

VIII. Źródła finansowania

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Brzeźno, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.